

Wiadomości

• NORMALIZACJA •

PKN

9/2019

9/2019

- 3 OD REDAKCJI
- AKTUALNOŚCI
- 4 Bałtyckie Forum Normalizacyjne 2019
- Z PRAC NORMALIZACYJNYCH
- 12 Zarządzanie bezpieczeństwem informacji
- 14 System zarządzania innowacjami
- 16 Normy poprawią bezpieczeństwo hulajnóg elektrycznych
- 18 **ORGANY TECHNICZNE** - sierpień 2019

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektroniczny publikowany cyklicznie na stronie internetowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor prowadzący:

Joanna Skalska – tel. 22 556 74 62

Redaktorzy:

Marta Hejduk – tel. 22 556 77 09

Aleksandra Kurzep – tel. 22 556 75 07

Skład:

Oskar Sztajer – tel. 22 556 77 62

Piotr Jotel – tel. 22 556 75 98

REDAKCJA:

00-950 Warszawa, skr. poczt. 411

ul. Świętokrzyska 14

e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny, ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa

Materiały publikowane w miesięczniku „Wiadomości PKN” są chronione prawami autorskimi. Ich kopiowanie i rozpowszechnianie (w całości lub części) wymaga zgody wydawcy, a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku przedstawiają punkt widzenia Autorów i nie zawsze są tożsame z poglądami wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo do adyustacji tekstów i zmiany tytułów. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń.

© Copyright by Polski Komitet Normalizacyjny

Zdjęcia / okładka © Fxquadro / Adobe Stock

Szanowni Czytelnicy,

nowe, inne, efektywniejsze, nie zawsze nowatorskie lub radykalne, ale zawsze oznaczające zmianę – takie są innowacje. Mogą dotyczyć różnych obszarów funkcjonowania organizacji – strategii, modelu biznesowego, kultury pracy czy procesów operacyjnych. To one prowadzą do powstawania nowych rozwiązań generujących zyski i poprawiania stabilności firmy. Ale wdrożenie innowacji to ciąg działań, w których zawiera się pomysł, produkcja czy opracowanie nowej technologii, jej wdrożenie i rozpowszechnianie. To cały system zarządzania, dzięki któremu można zintegrować innowacyjne rozwiązania na wszystkich szczeblach firmy. Wdrożenie takiego systemu znacznie uprościłoby cały proces. Jak stworzyć taki system? Czy organizacja powinna samodzielnie opracować jego zasady? ISO właśnie opublikowało Normę Międzynarodową, która opisuje wszystkie aspekty zarządzania innowacjami i którą może zastosować każda organizacja. To pierwsza nowo opublikowana norma z tego zakresu, więcej można przeczytać w tym numerze.

Poza tym piszemy o corocznym spotkaniu przedstawicieli kjn Litwy, Łotwy, Estonii i Polski; poprawie bezpieczeństwa hulajnóg elektrycznych i zarządzaniu bezpieczeństwem informacji.

Życzę ciekawej lektury

Joanna Skalska

BAŁTYCKIE FORUM NORMALIZACYJNE 2019

Jubileuszowe Bałtyckie Forum Normalizacyjne (BSF) odbyło się w dniach 5-6 września w Druskienikach na Litwie. Celem corocznych spotkań jest wymiana doświadczeń i najlepszych praktyk krajowych jednostek normalizacyjnych z Litwy (LST), Łotwy (LVS), Estonii (EVS) i Polski (PKN). Gośćmi specjalnymi wydarzenia byli przedstawiciele ukraińskiej jednostki normalizacyjnej (DSTU) i Cinzia Missioli Director Standardization & Digital Solutions w CEN-CENELEC.

Sesja plenarna

Na początku Rimantas Sanajevas Dyrektor LST przedstawił zmiany, które zaszły od ostatniego posiedzenia BSF w Gdańsku. Podkreślił, że zmieniła się struktura organizacyjna jednostki - liczba wydziałów oraz zakres ich kompetencji. Zwiększyła się liczba ekspertów LST współpracujących z grupami roboczymi organizacji międzynarodowych (w 2017 było ich zaledwie 6, a w 2017 już 67 biorących udział w pracach 15 TC WG). LST w zeszłym roku opracowała strategię działań PR. Duży nacisk położono na udział w wydarzeniach istotnych z punktu widzenia normalizacji. Ustanowiono również specjalną nagrodę dla osób fizycznych lub prawnych zaangażowanych w rozwój normalizacji.

Następnie głos zabrała Hanna Lisina Dyrektor Generalna DSTU, która opowiedziała o ukraińskich doświadczeniach w rozwoju systemu normalizacyjnego. Omówiła podstawy prawne jego funkcjonowania oraz rodzaj współpracy z europejskimi i międzynarodowymi organizacjami normalizacyjnymi. Ukraińska jednostka normalizacyjna współpracuje również z wieloma krajami m.in. z PKN czy LST. Z DSTU współpracują 183 Komitety Techniczne: 132 aktywne i 30 nieaktywnych. W zbiorze ukraińskich norm jest ponad 20 000 dokumentów normatywnych, w tym ponad 4000 stanowią normy własne. Od listopada 2018 Ukraina bierze udział w projekcie twinningowym „Strengthening the Capacity of the Ukrainian National Standardization Body”, który potrwa do 2020 r.

Następnie Cinzia Missioli z CEN-CENELEC zaznaczyła, jak wielka jest europejska społeczność związana z normalizacją: ok. 30 000 ekspertów bierze udział w pracach CEN i CENLEC. Podkreśliła, że najwięcej norm w ostatnim roku powstało w obszarze transportu (3987), elektrotechnologii (3422) i budownictwa (3223). Najwięcej KT jest w sektorach energetycznych (77), budownictwa (77) oraz mechaniki i maszynowni (74). W ostatnim czasie zostały powołane następujące KT w CEN: CEN/TC 460 Food Authenticity, CEN/TC 461 Public Procurement, CEN/TC 462 Regulated chemicals in products, a w CENELEC sekretariaty sprawozdawcze: CLC/SR 123 Management of network assets in power systems, CLC/SR 125 Personal e-Transporters. C. Missioli przedstawiła również główne działania, które zostały uwzględnione w Deklaracji CEN-CENELEC na lata 2019-2024. Rozpoczęto również prace nad wspólną strategią CEN-CENELEC na rok 2030 dot. wizji i misji. Wspomniała o tym, że organizacje europejskie przykładają dużą wagę do transformacji cyfrowej (w obszarze ich zainteresowania są szczególnie: cyberbezpieczeństwo, sztuczna inteligencja, smart manufacturing). Główne cele współpracy międzynarodowej to zapewnienie silnego wewnętrznego głosu Europy, techniczna współpraca z ISO i IEC oraz ze strategicznymi obszarami: Afryką, Indiami, Chinami, Japonią i krajami Zatoki Perskiej.

fot. LST

Ingars Pilmanis Dyrektor LVS przedstawił dane statystyczne z ostatniego roku. W 2018 opublikowano 1677 norm i dokumentów normalizacyjnych, w tym 1309 to wdrożenia krajowe Norm Europejskich. Na język łotewski przetłumaczono 107 norm, część tłumaczeń była sfinansowana z funduszy z projektów europejskich. Opracowano 9 norm własnych. Sprzedano ponad 6000 norm, w tym również licencje na wiele stanowisk. Warto podkreślić, że 99,7% sprzedanych norm stanowią normy w wersji elektronicznej. LVS dąży do tego, aby zlikwidować sprzedaż dokumentów w wersji papierowej. Na Łotwie jest 57 KT, z czego 23 aktywne. LVS jest bardzo zaangażowana w projekty międzynarodowe, m.in. projekty twinningowe skierowane do jednostek normalizacyjnych Gruzji i Turcji. Wyzwania na przyszły rok to głównie przygotowanie strategii na kolejne 5 lat, zmiana prawa dot. normalizacji, uzyskanie statusu organizacji non-profit oraz promocja udziału ekspertów litewskich w europejskich i międzynarodowych Komitetach Technicznych.

Priit Kikas Dyrektor EVS przedstawił swoją organizację. Obecnie w estońskiej jednostce normalizacyjnej pracuje 20 osób w 2 departamentach: normalizacyjnym oraz informacji i marketingu. W 25% jest finansowana z pieniędzy rządowych, a w pozostałej części z usług i różnych projektów. EVS ma obecnie 51 aktywnych Komitetów i Podkomitetów Technicznych. Zbiór norm estońskich liczy 26973 normy, w tym 278 własnych (10 zostało opracowanych w 2018 r.). W języku estońskim jest dostępnych 1737 norm (w tym 176 przetłumaczono w ciągu ostatniego roku). Od ostatniego spotkania BSF można zauważyć większe zaangażowanie KT w normalizację europejską. EVS przygotowuje się właśnie do uruchomienia nowej strony ze sklepem internetowym oraz platformą usługową. W nowej ofercie znajdą się m.in. czytelnia on-line dla klientów, nowe możliwości dla studentów oraz jeszcze lepsze zarządzanie kontem.

Na koniec głos zabrał Tomasz Schweitzer Prezes PKN. Powiedział o zmianach personalnych, które zaszły w ostatnim czasie – powołaniu Zastępców Prezesa. Zazaczył, że wszystkie podejmowane działania mają nas jeszcze bardziej przybliżyć do nowoczesnej organizacji, tzw. PKN 5.0. Prezes PKN

zaprezentował zrealizowane w ostatnim czasie projekty, m.in. broszury dla nowych reprezentantów członków OT oraz o szkoleniach e-learningowych o normalizacji dla reprezentantów członków OT i ekspertów; krajowy program „Młodzi Profesjonaliści” oraz pierwszy wydany certyfikat Smart City. Wspominał również o powołaniu 3 nowych Komitetów Technicznych: KT 329 ds. Konstrukcji i Materiałów z Kompozytów Polimerowych, KT 330 ds. Opracowania Raportów Wspierających Nadzór nad Grami Hazardowymi w Sieci Internet i KT 331 ds. Języków Programowania. Zaprezentował także produkty i usługi, działania promocyjne i komunikacyjne PKN, działalność w zakresie edukacji normalizacyjnej (wprowadzenie podstaw normalizacji do szkół branżowych) oraz aktywność organizacji na arenie międzynarodowej.

Grupa robocza 1 Zarządzanie

W grupie roboczej zajmującej się sprawami zarządczymi spotkali się szefowie jednostek normalizacyjnych Litwy, Łotwy, Estonii i Polski oraz osoby z kierownictwa tych organizacji, a także przedstawicielka CCMC Cincia Missioli, Dyrektor Pionu Produkcji Norm. Omawiano kwestie związane z nową strategią CEN-CENELEC, kryteria/mierniki realizacji zadań kjn, Przemysł 4.0 oraz potencjalne obszary współpracy w kwestiach strategicznych.

Przedstawiciel Litwy poinformował o pracach nad strategią CEN-CENELEC po 2020 roku. Powołano specjalną grupę ad hoc i zorganizowano warsztaty, podczas których zdefiniowano proponowaną wizję i misję organizacji. Określono także obszary priorytetowe dla nowej strategii m.in. wypracowanie prawidłowych relacji z KE – podkreślono trudności we współpracy z Komisją. Rozmawiano także o powiązaniu strategii CEN-CENELEC ze strategiami krajowymi oraz osiągnięciach członków w realizacji celów obecnej strategii.

Gospodarze przedstawili mierniki, które stosują do oceny skuteczności swojej pracy: sprzedaż norm, liczba ekspertów, liczba norm opublikowanych w języku litewskim, liczba norm własnych, ocena konsumentów. Na Łotwie i w Estonii również stosowane są mierniki przypisane do odpowiednich celów w strategii.

Dyskutowano również o Przemysle 4.0 i planach krajowych w tym zakresie, które w różnym stopniu uwzględniają potrzeby normalizacyjne.

Na zakończenie rozmawiano o możliwości koordynacji stanowisk krajów BSF w sprawach kluczowych. Zaproponowano rozważenie współpracy w pracach normalizacyjnych np. w opracowywaniu załączników krajowych.

Grupa robocza 2 Normalizacja

Eksperci w organach roboczych europejskich i międzynarodowych organizacji normalizacyjnych

LST

Za wybór odpowiednich ekspertów do prac w grupach roboczych europejskich oraz międzynarodowych organizacji normalizacyjnych jest odpowiedzialny wyłącznie odpowiedni zwierzchni Komitet Techniczny. W LST wymaga się od swoich ekspertów, aby jednocześnie byli członkami właściwych komitetów krajowych. LST może zapewnić wsparcie finansowe ekspertom uczestniczącym w międzynarodowych lub europejskich spotkaniach TC/WG w formie zwrotu kosztów podróży i zakwaterowania. Takie działanie pozwoliło w ciągu ostatnich kilku lat zwiększyć znacznie liczbę ekspertów delegowanych z LST. Decyzję odnośnie do finansowania udziału poszczególnych ekspertów podejmuje Dyrektor LST. Eksperti krajowi przedstawiają sprawozdania ze swojego udziału w pracach WG odpowiednim Komitetom Technicznym oraz Dyrektorowi LST, a na spotkaniach WG przedstawiają opinię dotyczącą projektów uzgodnioną z właściwym KT.

Litewscy eksperci są zainteresowani głównie tematyką związaną z: zarządzaniem zasobami ludzkimi, cyberprzestępczością, biometrią, kolejnictwem, meblarstwem, analizą sensoryczną żywności i modelowaniem informacji o budynku (BIM).

LVS

W LVS stosuje się bardzo podobne procedury powoływania ekspertów do tych, które obowiązują w LST. LVS podobnie jak LST finansuje uczestnictwo ekspertów w pracach WG oraz w spotkaniach plenarnych europejskich i międzynarodowych organizacji normalizacyjnych. Eksperci łotewscy są najbardziej zainteresowani działaniem w zakresie: Eurokodów, geotechniki oraz modelowania informacji o budynku (BIM).

EVS

W EVS stosuje się bardzo zbliżone procedury powoływania ekspertów do obowiązujących w LST i LVS. EVS podobnie do innych organizacji ww. krajowych organizacji normalizacyjnych finansuje uczestnictwo ekspertów w WG oraz udział delegatów w spotkaniach plenarnych europejskich i międzynarodowych organizacji normalizacyjnych. Eksperci estońscy najbardziej interesują się budownictwem, inżynierią lądową w zakresie budowy dróg oraz – co może być zaskakujące w porównaniu z ww. tematyką – usługami salonów piękności.

PKN

W PKN, podobnie jak w pozostałych krajowych jednostkach normalizacyjnych, obowiązuje określona procedura powoływania ekspertów do prac w orga-

nach roboczych europejskich i międzynarodowych organizacji normalizacyjnych. Eksperci delegowani z Polski przekazują podpisane zobowiązanie zawierające zadania eksperta, które obliguje ich do regularnego informowania zwieryadlanego Komitetu Technicznego o postępie prac nad projektem konkretnej Normy Europejskiej lub Międzynarodowej. W uzasadnionych przypadkach, w trakcie powoływania eksperta, Kierownik Sektora może zwrócić się do właściwego Komitetu Technicznego o opinię dot. konkretnego kandydata. Negatywna odpowiedź KT może wpłynąć na odrzucenie nominacji eksperta. Należy nadmienić, że polska procedura przewiduje również możliwość usunięcia eksperta, który nie wypełnia podpisanych zobowiązań. Eksperci na spotkaniach grup roboczych reprezentują stanowisko jednostki finansującej udział w pracach, zgodnie ze swoją najlepszą wiedzą i umiejętnościami. PKN nie finansuje udziału ekspertów w pracach WG ani udziału delegatów krajowych w posiedzeniach plenarnych. Ekspertami mogą być osoby niebędące reprezentantami w KT. Obecnie w ramach CEN działa 302 ekspertów z Polski, a w ramach ISO – 138.

W zakresie współpracy międzynarodowej największe zainteresowanie można zauważyć w dziedzinie technologii informacyjnej, materiałów metalowych oraz stanu środowiska i medycyny.

foto. LST

Natomiast we współpracy europejskiej dominuje zainteresowanie z zakresu budownictwa, materiałów niemetalowych i także stanu środowiska i medycyny.

Opracowanie załączników krajowych do EN

Sposób opracowania załączników krajowych zawierających szczególne warunki krajowe we wszystkich krajowych jednostkach normalizacyjnych uczestniczących w BSF jest podobny. Wszyscy zebrani zgodzili się, że ze względu na ważkość zawartych w nich wymagań treść załączników powinna być uzgadniana już na etapie ankiety projektu. Załączniki tego typu mogą mieć charakter normatywny lub informacyjny.

Udział interesariuszy w pracach krajowych OT

Według wszystkich uczestników udział interesariuszy reprezentujących interesy przemysłu, zrzeszenia pracodawców, konsumentów i organizacji działających na rzecz ochrony środowiska itp. ma zasadnicze znaczenie w procesie uzgadniania i opracowywania norm. Krajowe jednostki normalizacyjne LST, LVS i EVS poinformowały, że udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w działaniach związanych z normalizacją jest bardzo ograniczony ze względu na brak wystarczającego zainteresowania krajowego oraz ekspertów. W Polsce w wyniku działań, które na bieżąco prowadzi PKN, obserwuje się wzrost świadomości w zakresie normalizacji wśród przedstawicieli organizacji pozarządowych, o czym świadczy np. stały wzrost liczby ekspertów działających w WG europejskich i międzynarodowych organizacji normalizacyjnych. PKN zasygnalizował problem z aktywnością organizacji rządowych.

Grupa robocza 3 Informatyka

Podczas spotkania przedstawiciele krajowych jednostek normalizacyjnych omówili zmiany, które zaszyły w systemach informatycznych tych organizacji od ostatniego spotkania podczas BSF 2018 oraz plany i kierunki dalszego rozwoju uwzględniające wymagania międzynarodowych i europejskich organizacji normalizacyjnych.

Reprezentant LST przedstawił strukturę narzędzi informatycznych wykorzystywanych przez tę organizację do prowadzenia prac normalizacyjnych oraz dystrybucji norm: systemu SMIS – służącego do zarządzania informacją normalizacyjną, systemu E-Committee – służącego do prowadzenia prac normalizacyjnych, systemu LST-TERM – bazy zawierającej 72 400 terminów, korzystającej z 2980 norm, systemu TRADOS wspomagającego tłumaczenie, za pomocą którego przetłumaczono na język litewski 174 normy, oraz sklepu online i strony internetowej. Podczas prezentacji możliwości sklepu online podkreślono, że od ostatniego spotkania w 2018 r. wprowadzono usługę publicznego komentowania (Standard Public Commenting Tool) oraz udostępniono w sprzedaży online normy ISO. System SMIS został wzbogacony o usługę automatycznego importu projektów norm i dokumentów normalizacyjnych ISO, IEC, ETSI. W dalszej części wystąpienia przedstawiono projekt przygotowywanego przez europejskie (CEN, CENELEC) oraz międzynarodowe (ISO, IEC) narzędzia do zaawansowanej pracy grupowej online nad projektami norm.

Przedstawiciel EVS powiedział o planach rozwojowych dotyczących strony internetowej organizacji oraz nowych funkcjonalnościach, które mają ułatwić dostęp do informacji normalizacyjnej oraz poprawić dostępność i wydajność systemu. W najbliższym czasie EVS zamierza wprowadzić zupełnie nową stronę internetową, która będzie bazować na systemie HTML5 przy całkowitej rezygnacji z flash, co ma poprawić działanie strony na urządzeniach mobilnych oraz jej stabilność. Pojawią się nowe funkcjonalności: konta organizacji, produkty „Redline” oraz minimalistyczne okno do rozmów online (Live Chat window). Na nowej stronie EVS zostaną również wprowadzone ulepszenia zasugerowane przez klientów i użytkowników takie jak: ulepszone wyszukiwanie (dodanie kolumny „typ dokumentu”), większy wyskakujący panel boczny, drzewko historii normy, specjalna usługa przeglądania dla studentów oraz system voucherów dla kont organizacji. Zwrócono uwagę, że obecnie normy publikowane są w formacie PDF, w niedalekiej przyszłości EVS planuje publikować w formacie XML-HTML-PDF, co ma m.in. poprawić np. wyświetlanie bezpośrednio na stronach WEB oraz przeszukiwanie.

Przedstawiciel LVS zapowiedział plan całkowitego przekształcenia pracy organizacji na formę zdalną. Pierwszym krokiem w tym zakresie będzie rezygnacja z telefonów stacjonarnych i przejście na urządzenia mobilne, poza tym planuje się odpłatny, zdalny system dostępu do norm oraz wprowadzenie automatycznego systemu tłumaczenia norm na język łotewski.

Przedstawiciel PKN omówił wprowadzone od 2018 r. zmiany w systemie PZN (Polski Zasób Normalizacyjny) oraz przedstawił plany i kierunki jego dalszego rozwoju. Podczas prezentacji podkreślono wprowadzanie dwóch typów modyfikacji: funkcjonalnych – widocznych dla użytkownika i polepszających jakość, intuicyjność i komfort pracy (np. możliwość zatwierdzania dokumentów przez więcej niż jedną osobę czy ulepszone zawijanie tekstu) oraz systemowych – niewidocznych bezpośrednio, ale poprawiających wydajność systemu, jego niezawodność, dostępność i pewność. Główną zmianą systemową jest rezygnacja z przestarzałej monolitycznej technologii z 2012 r. na rzecz technologii modularnej/mikrouslugowej.

Ideą mikrouslug jest podzielenie monolitycznej aplikacji na zbiór mniejszych usług, które są ze sobą powiązane.

Korzyści z systemu bazującego na mikrouslugach:

- rozwiązanie problemu złożoności przez podzielenie aplikacji na wiele elementów łatwych w zarządzaniu;

- znacznie szybciej się rozwija i jest łatwiejszy do zrozumienia i utrzymania;
- ta architektura umożliwi rozwój każdej usługi niezależnie.

Obecnie zostały wprowadzone dwa moduły: moduł aktualizacji oraz moduł e-mail. W fazie testów i rozwoju są kolejne cztery moduły: moduł generujący dokumenty (finansowe, protokoły, wyniki głosowań itp.), moduł generujący strony tytułowe w PN uznaniowych, moduł uwierzytelnienia, moduł automatyzujący i upraszczający system zastępstw pracowników w PZN. W dalszych planach jest stworzenie modułu przeznaczonego do zarządzania systemem.

W nieodległej przyszłości planowane jest włączenie systemu PZN jako systemu źródłowego do planowanego Portalu Klienta PKN.

Portal ma służyć klientom zewnętrznym i wewnętrznym w zakresie rozpowszechniania wiedzy na temat normalizacji i promowania dobrowolnego systemu normalizacji, w tym wymiany informacji na temat norm i normalizacji, dystrybucji norm i dokumentów normalizacyjnych zarówno do celów komercyjnych i niekomercyjnych, dystrybucji innych produktów i usług PKN, a także promocji norm i działań normalizacyjnych.

Portal zostanie zbudowany zgodnie z zasadami architektury modułowej z wykorzystaniem mikrouslug

fot. LST

odpowiedzialnych za poszczególne funkcje systemu.

Podkreślono również, że obserwowane są także prace nad projektem wdrożenia WG Online Standardization Platform i planowane jest przygotowanie do pracy z edytorem XML.

Grupa robocza 4 Sprzedaż i Marketing

Członkowie grupy wymienili doświadczenia z zakresu działań marketingowych i PR, polityki cenowej, tłumaczenia norm na języki krajowe oraz nielegalnego użytkownika norm. W grupie oprócz stałych członków znalazła się także delegacja z Ukrainy. Działania PR prowadzą głównie Polska i Litwa. Łotwa i Estonia ze względu na niewielki skład osobowy (organizacje zatrudniają do 20 pracowników) skupiają się na działaniach czysto informacyjnych i sprzedażowych. EST obecnie koncentruje się na oddaniu do użytku nowej platformy sprzedażowej. LVS podobnie jak PKN stawia na komunikację z interesariuszami za pośrednictwem mediów społecznościowych. Litwa w zeszłym roku opracowała strategię PR, w której duży nacisk kładzie na organizację seminariów/konferencji skierowanych do konkretnych grup docelowych oraz na spotkania bezpośrednio z potencjalnymi zainteresowanymi. PKN i LST przyznają swoje nagrody dla osób prawnych lub fizycznych zaangażowanych w normalizację.

Wszystkie jednostki udostępniają normy po preferencyjnych cenach szkołom wyższym oraz stosują korzystne warunki płatności dla dużych przedsiębiorstw. We wszystkich krajach zauważono również rosnące zainteresowanie internetowym dostępem do treści norm, dlatego też organizacje starają się udoskonalić swoje usługi przeglądania norm on-line (czytelnia). Kjn podejmują działania, aby z roku na rok coraz więcej norm sprzedawać w formie elektronicznej.

We wszystkich kjn Komitety Techniczne decydują o tym, które normy powinny być przetłumaczone na język ojczysty. Są to głównie normy zharmonizowane

i horyzontalne oraz te, które się najlepiej sprzedają. W niektórych przypadkach ministerstwa wskazują priorytetowe normy, które powinny być przetłumaczone w pierwszej kolejności. Wtedy KT rozważają te sugestie. Najwięcej norm tłumaczy PKN. Litwini i Łotysze przeszli już z tłumaczenia tradycyjnego na tłumaczenie maszynowe.

Dyskutowano również o sposobach postępowania w przypadku podejrzenia naruszenia praw autorskich, szczególnie nielegalnego umieszczania norm na portalach udostępniających pliki oraz na innych stronach internetowych. Wszystkie organizacje stosują personalizację plików nazwą użytkownika, LST stosuje także hologramy na wersjach papierowych. Ze względu na mniejszą skalę sprzedaży LVS, LST, EST stosunkowo rzadko spotykają się z naruszeniem praw autorskich przez umieszczanie plików na stronach internetowych. W takich przypadkach zwracają się do właściciela strony z żądaniem usunięcia pliku.

oprac. uczestnicy BSF

ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM INFORMACJI

Clare Naden

Cyberbezpieczeństwo staje się priorytetem, zwłaszcza że w ciągu kilku ostatnich lat liczba ataków hakerskich na firmy niemal się podwoiła, a to stanowi poważne zagrożenie dla globalnej stabilności.

Szybko opracowano prawo i przepisy, które miały zredukować to ryzyko i chronić naszą cyfrową prywatność. Jak firmy mogą utrzymać zgodność z tymi wymogami i jednocześnie obronić się przed atakami? Właśnie opublikowano pierwszą na świecie Normę Międzynarodową, która pomoże firmom zarządzać prywatnymi danymi i wypełnić wymagania regulacyjne.

Ochrona naszej cyfrowej prywatności to poważny problem biznesowy. Według IBM średni koszt naruszenia bezpieczeństwa danych to 3,6 miliona dolarów, a wymagania prawne są coraz bardziej rygorystyczne. W miarę wzrostu stopnia „połączenia”, władze na całym świecie wprowadzają różne przepisy prawne jak np. Europejskie Rozporządzenie o Ochronie Danych Osobowych (RODO), do których firmy muszą się stosować. Nowe normy ISO pomogą firmom spełnić te wymagania bez względu na to, pod jaką jurysdykcją działają.

ISO/IEC 27701, *Security techniques – Extension to ISO/IEC 27001 and ISO/IEC 27002 for privacy information management – Requirements and guidelines*, określa wymagania dotyczące tworzenia, wdrażania, utrzymania i ciągłego doskonalenia systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji, szczególnie uwzględniającego poufność danych.

Dr Andreas Wolf, przewodniczący Komitetu Technicznego ISO/IEC, który opracował tę normę, uważa, że prawie każda firma przetwarza dane osobowe (*personal identifiable information – PII*). Ich ochrona jest nie tylko wymogiem prawnym, lecz także potrzebą społeczną.

„ISO/IEC 27701 definiuje procesy i zapewnia wytyczne dotyczące ochrony danych osobowych podlegające ciągłej ewolucji. Norma ta definiuje procesy ciągłego usprawniania ochrony danych, szczególnie ważnych w świecie, gdzie technologia stale się rozwija”.

Julie Brill, Wiceprezes ds. Korporacyjnych i Zastępca Radcy Generalnego ds. Ochrony prywatności i spraw regulacyjnych w Microsoft, mówi:

„Gratulujemy Komitetowi Technicznemu ISO/IEC opracowania tej przełomowej normy w zakresie poufności danych, dzięki której firmy każdej wielkości,

jurysdykcji i branży będą mogły skutecznie chronić i kontrolować dane osobowe, które przetwarza. Kolejnym krokiem w ramach zobowiązania firmy Microsoft do rozszerzenia praw określonych w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych Unii Europejskiej (RODO) na naszych klientów na całym świecie, Microsoft Azure i Office 365 wdrożą normę z zakresu PIMS i pomogą naszym klientom i partnerom w przyjęciu tego interoperacyjnego modelu”.

ISO/IEC 27701 opracowała Grupa Robocza 5 działająca w ramach Komitetu Technicznego ISO/IEC JTC1/SC 27, *Information security, cybersecurity and privacy protection*. Grupę tworzą eksperci reprezentujący organy ochrony danych, agencje bezpieczeństwa, środowiska akademickie i branże przemysłowe z całego świata.

Matthieu Grall z Krajowej Komisji ds. Informatyki i Wolności (*Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés - CNIL*), francuskiego niezależnego organu nadzorującego ochronę danych osobowych, był aktywnym uczestnikiem prac w SC 27, który przyczynił się do powstania normy. Coraz bardziej rygorystyczne wymogi i przepisy dotyczące ochrony danych sprawiają, że istnieje prawdziwa potrzeba wdrożenia tej normy.

„Pomimo ryzyka nieprzestrzegania tych przepisów wiemy, że wiele organizacji po prostu nie jest gotowych i potrzebuje wskazówek. Rosnąca liczba skarg i kar finansowych związanych z poufnością i ochroną danych potwierdza, że wprowadzenie w życie tej normy jest teraz konieczne. Co więcej, organizacje muszą zaufać swoim władzom, partnerom, klientom i pracodawcom. Taka norma znacznie przyczyni się do wzrostu poziomu zaufania”.

www.iso.org
Tłum. I. P.

Kształtowanie nowej przyszłości z normami zarządzania innowacjami

Clare Naden

Innowacyjność to nie tylko kilka świetnych pomysłów.

To kreowanie wartości i pomoc firmom w ich stałej adaptacji i rozwoju.

ISO opracowuje nową serię Norm Międzynarodowych obejmujących zarządzanie innowacjami.

Innowacyjność to coraz ważniejszy czynnik wpływający na sukces firmy, który zwiększa jej możliwości do przystosowania się do zmieniającego się świata. Nowatorskie pomysły prowadzą do wprowadzenia lepszych sposobów wykonania pracy, a także powstania nowych rozwiązań do generowania zysków i poprawiania stabilności firmy. Jest to ściśle związane z odpornością firmy, ponieważ pomagają zrozumieć i reagować na trudne wyzwania, wykorzystać możliwości, które mogą przynieść, a także wykorzystać kreatywność zarówno własnych pracowników, jak i osób współpracujących.

Ostatecznie wielkie pomysły i nowe wynalazki są często wynikiem całej serii małych przemysłów i zmian, z których wszystkie zostały skutecznie wychwycone i pokierowane. Jednym z najbardziej efektywnych sposobów osiągnięcia tego celu jest wdrożenie systemu zarządzania innowacjami.

Zapewnia on podejście systemowe w kwestii integracji innowacyjności na wszystkich szczeblach firmy, aby wykorzystać i stworzyć możliwości rozwoju nowych rozwiązań, systemów, produktów i usług. Pierwsza Norma Międzynarodowa obejmująca taki system została właśnie opublikowana.

ISO 56002, *Innovation management – Innovation management system – Guidance* obejmuje wszystkie aspekty zarządzania innowacjami, począwszy od tego, jak rozwijać pierwsze pomysły, aż po sposoby sprzedaży na rynku czegoś nowego. Bierze pod uwagę kontekst, w jakim firma działa, kulturę, strategię, procesy oraz wpływy. Obejmuje wiele typów działalności, w tym produkty i usługi, modele biznesowe, innowacje organizacyjne i więcej; może być stosowana do wszystkich typów organizacji bez względu na ich rozmiar.

Alice de Casanove, Przewodnicząca Komitetu Technicznego ISO, który opracował tę normę, uważa, że ISO 56002 pomoże firmom zwiększyć możliwości biznesowe oraz ich wydajność na wiele różnych sposobów: „Każda firma, która chce zapanować nad swoimi przyszłymi potrzebami, musi uwzględnić pewne aspekty zarządzania innowacyjnością. Oznacza to, że muszą ewoluować i dostosowywać się do zmian, aby dotrzymać kroku trendom rynkowym i społecznym”.

„Wyzwanie polega na ustaleniu tego, co zapewni przewagę konkurencyjną i stworzy wartość na przyszłość, czyli jakie strategiczne działania należy podjąć. ISO 56002 może pomóc firmom w tworzeniu nowych

propozycji wartości i zmaksymalizować ich potencjał w sposób uporządkowany, zapewniając wskazówki, jak najlepiej uchwycić swoje pomysły, skutecznie je przetestować i zarządzać związanym z nimi ryzykiem i szansami”.

ISO 56002 może również pomóc zaszczerpić kulturę innowacji w firmie – dodaje de Casanove – przez wykorzystanie kreatywności i motywacji każdego pracownika, a ostatecznie poprawienie współpracy, komunikacji i wydajności firmy.

ISO 56002 uzupełnia dwa inne niedawno opublikowane dokumenty z serii: ISO 56003, *Innovation management – Tools and methods for innovation partnership – Guidance* oraz ISO/TR 56004, *Innovation Management Assessment – Guidance*.

Przyszłe uzupełnienia obejmują:

- ISO 56000, *Innovation management – Fundamentals and vocabulary*;
- ISO 56005, *Innovation management – Tools and methods for intellectual property management – Guidance*;
- ISO 56006, *Innovation management – Strategic intelligence management – Guidance*;
- ISO 56007, *Innovation management – Idea management*.

ISO 56002 opracowano w ISO/TC 279, *Innovation management*, którego sekretariat prowadzi AFNOR, francuska jednostka normalizacyjna.

Tłum. I. P.
Źródło: ISO News

Normy poprawią bezpieczeństwo hulajnóg elektrycznych

Nowy Komitet Techniczny zajmie się normami dla osobistych elektrycznych urządzeń transportowych

Natalie Mouyal

Hulajnogi elektryczne stały się ostatnio bardzo popularnym środkiem transportu, ścieżki rowerowe i chodniki są coraz częściej przez nie zajmowane. Dzięki możliwości wygodnego pokonania dystansu uważanego za zbyt długi do przejścia pieszo, eliminowana jest konieczność skorzystania z transportu miejskiego lub prywatnego samochodu. Wiedząc, że 46% odległości pokonywanych samochodem to odcinki poniżej 5 kilometrów, elektryczne hulajnogi mogą stanowić rozwiązanie problemu korków drogowych w wielu miastach.

W ubiegłym roku miasta zostały wręcz zalane elektrycznymi hulajnogami do wypożyczenia. Oferta wygodnego i niedrogiego dostępu do elektrycznych hulajnóg zyskuje na popularności wśród turystów oraz osób dojeżdżających do pracy. Usługa ta stała się na tyle popularna, że jedna z firm udostępniających hulajnogi elektryczne twierdzi, że w pierwszym roku uzyskała 26 milionów użytkowników. Wzrost wartości innej firmy oceniono na miliard dolarów w ciągu 15 miesięcy.

Czające się zagrożenia

Jednak elektryczne hulajnogi nie są w 100% bezpieczne. Wzrosła liczba urazów spowodowanych powszechnym używaniem hulajnóg elektrycznych. Według czasopisma medycznego *JAMA Network Open* w ciągu roku na dwóch SOR-ach w Los Angeles wykazano, że więcej osób doznało obrażeń, jeżdżąc na hulajnodze elektrycznej niż podczas spaceru czy jazdy rowerem.

Niebezpieczne mogą być też awarie w elektrycznych hulajnogach. W Zurichu jedna z firm świadczących usługi udostępniania hulajnóg elektrycznych opisała przypadek, kiedy hulajnoga raptownie zatrzymała się w trakcie jazdy, a użytkownik odniósł obrażenia. Inne, bardziej traumatyczne, zdarzenie miało miejsce w Holandii, kiedy doszło do zderzenia pociągu pasażerskiego z wózkiem elektrycznym przewożącym dzieci w wieku szkolnym. Przyczyną wypadku była awaria hamulców w pojeździe elektrycznym.

Część kwestii związanych z hulajnogami elektrycznymi zostanie rozwiązana rozporządzeniami władz. Już teraz władze niektórych miast rozpoczęły prace nad zapisami dotyczącymi ograniczeń prędkości, wyznaczonych stref pakowania i wydzielonych pasów ruchu dla hulajnóg elektrycznych.

Normy na ratunek

Aby zapewnić bezpieczeństwo na poziomie globalnym, potrzebna jest normalizacja. Obecnie nie istnieją normy (lub istnieje ich tylko kilka) obejmujące wielokółowe urządzenia wykorzystywane do mobilności osobistej lub przewozu pasażerów bez użycia kierownicy. Potrzebne są normy, by zharmonizować zasady dla producentów urządzeń i ich użytkowników, a także by zadbać o wprowadzanie funkcji poprawiających bezpieczeństwo.

Zauważając rosnące rozpowszechnienie osobistych e-transporterów i potrzebę zapewnienia ich bezpieczeństwa, w ramach IEC powołano Komitet Techniczny IEC/TC 125, który ma się zająć normalizacją w obszarach bezpieczeństwa i niezawodności oraz ochrony przed zagrożeniami. Ma także zapewnić normy z zakresu stacji dokujących, stacji ładowania akumulatorów oraz recyklingu.

Luk Van Hecke pełniący funkcję asystenta sekretarza w IEC/TC 125 uważa, że „istnieje potrzeba, by w IEC powstał Komitet Techniczny, który ustandaryzuje ewolucję na rynku osobistych urządzeń transportowych i zagwarantuje bezpieczeństwo publiczne w sytuacji,

gdy urządzenia te będą coraz powszechniejsze w przestrzeni publicznej”.

Normy będą miały zastosowanie do zasilanych elektrycznie urządzeń transportowych z jednym kołem lub kilkoma kołami, w których prędkość i/albo sterowanie są ustawiane elektrycznie. Obejmą skutery elektryczne, monocykle i pojazdy Segway, ale nie obejmą rowerów elektrycznych, motocykli i samochodów, ponieważ znajdują się one w kręgu zainteresowania innych Komitetów Technicznych. Normy będą miały zastosowanie tylko do urządzeń wykorzystywanych na drogach publicznych i w przestrzeniach publicznych. Kwestie, którymi zajmie się IEC/TC 125 obejmują:

- terminologię związaną z różnymi osobistymi urządzeniami transportowymi;
- niezawodność kontroli prędkości (przyspieszanie i hamowanie) i kierowania;
- definicje różnych poziomów bezpieczeństwa i niezawodności na podstawie maksymalnej prędkości urządzenia, a następnie różne środki ostrożności (na przykład, czy należy nałożyć maksymalne prędkości przyspieszania i zwalniania, czy też ciężar użytkownika, tj. osoby dorosłej lub dziecka, ma wpływ na maksymalną prędkość urządzenia);
- wymagania dotyczące widoczności w zależności od miejsca użycia urządzenia (może to obejmować wymogi używania świateł, klaksonów i odbłasków);
- ochronę przed zagrożeniami takimi jak ogień i woda;
- wymagania dotyczące publicznych stacji ładujących i stacji dokujących;
- metody testowania wymogów bezpieczeństwa.

Van Hecke zauważa, że „choćby unikanie wszystkich wypadków w transporcie elektronicznym (lub w każdym innym pojeździe drogowym w tym zakresie) nie jest możliwe, ustalenie minimalnych norm pomoże znacznie zmniejszyć ich liczbę. Może także pomóc w uniknięciu wypadków, takich jak w Holandii, gdzie zagrożone jest bezpieczeństwo publiczne i działalność producenta”.

Sekretariat nowego Komitetu Technicznego będzie prowadzony przez Belgię. Pierwsze posiedzenie IEC/TC 125 zaplanowano na 23-24 września 2019 w Brukseli.

Tłum. I. P.

Źródło: IEC e-tech magazine, Issue 03/2019

ORGANY TECHNICZNE

sierpień 2019

Komitety Techniczne

Nowi Przewodniczący Komitetów Technicznych

W sierpniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w **KT 25 ds. Mas Włóknistych, Papieru, Tektury i ich Przetworów** dr inż. **Elżbietę Baranek** reprezentującą Sieć Badawczą Łukasiewicz - Instytut Biopolimerów i Włókien Chemicznych
- w **KT 127 ds. Surowców Hutniczych i Stali** mgra inż. **Andrzeja Całka** reprezentującego ISD Huta Częstochowa Sp. z o.o.
- w **KT 137 ds. Urządzeń Ciepłno-Mechanicznych w Energetyce** mgra inż. **Sylwiusza Brzuskę** reprezentującego Urząd Dozoru Technicznego
- w **KT 142 ds. Geosyntetyków** dra inż. **Włodzimierza Cichego** reprezentującego Politechnikę Gdańską
- w **KT 169 ds. Okien, Drzwi, Żaluzji i Okuć** mgra inż. **Wojciecha Woźniaka** reprezentującego Instytut Techniki Budowlanej
- w **KT 277 ds. Gazownictwa** mgra inż. **Pawła Kułagę** reprezentującego Instytut Nafty i Gazu - Państwowy Instytut Badawczy

Nowi Sekretarze Komitetów Technicznych

W sierpniu Prezes PKN powołał do pełnienia funkcji Sekretarza

- w **KT 288 ds. Multimediów** mgra inż. **Bogusława Ćmila** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w **KT 297 ds. Informacji Geograficznej** mgra inż. **Bogusława Ćmila** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego

Nowi członkowie Komitetów Technicznych

W sierpniu Prezes PKN powołał na członków KT następujące podmioty:

- **AVL Software and Functions GmbH Sp. z o.o. Oddział w Polsce do KT 17** ds. Pojazdów i Transportu Drogowego
- **Centrum Nowych Technologii Dominik Kozik do KT 9** ds. Niezawodności
- **ESPRO Edward Skiepmo do KT 264** ds. Systemów Sygnalizacji Pożarowej
- **IB Systems Sp. z o.o. do KT 264** ds. Systemów Sygnalizacji Pożarowej
- **IFPM Iza Trzeciak do KT 264** ds. Systemów Sygnalizacji Pożarowej
- **ISOQAR CEE Sp. z o.o. do KT 6** ds. Systemów Zarządzania
- **KDK ELECTRO Damian Adamczyk do KT 264** ds. Systemów Sygnalizacji Pożarowej
- **Polską Izbę Gospodarczą Rusztowań do KT 14** ds. Maszyn i Urządzeń dla Budownictwa, Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Górnictwa Skalnego
- **Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA do KT 53** ds. Kabli i Przewodów, **KT 79** ds. Transformatorów Energetycznych i **KT 128** ds. Projektowania i Wykonawstwa Konstrukcji Metalowych i Konstrukcji Zespolonych
- **Scope Fluidics SA do KT 295** ds. Sterylizacji
- **SMART-TECH Andrzej Garbień do KT 264** ds. Systemów Sygnalizacji Pożarowej
- **Stage Source SA do KT 320** ds. Technologii Widowskowej
- **Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krakowie do KT 324** ds. Zarządzania w Organizacjach Ochrony Zdrowia

Odwołania członków Komitetów Technicznych

W sierpniu Prezes PKN odwołał z członka KT:

- **Akademię Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie z KT 311** ds. Konserwacji Dóbr Kultury
- **PSE Inwestycje S.A. z KT 72** ds. Elektroenergetycznego Sprzętu Ochronnego i do Prac pod Napięciem.

Podkomitety Techniczne

Nowy Przewodniczący Podkomitetu Technicznego

W sierpniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego

- w **PK 2 ds. Dystrybucji Paliw Gazowych w KT 277** ds. Gazownictwa mgr inż. Pawła Kułagę reprezentującego Instytut Nafty i Gazu - Państwowy Instytut Badawczy

Nowy Sekretarz Podkomitetu Technicznego

W sierpniu Prezes PKN powołał do pełnienia funkcji Sekretarza

- w **PK 2 ds. Asfaltów w KT 222** ds. Przetworów Naftowych i Cieczy Eksploatacyjnych inż. Iwonę Rycaj reprezentującą Instytut Nafty i Gazu - Państwowy Instytut Badawczy

Nowy członek Podkomitetu Technicznego

W sierpniu Prezes PKN powołał na członków PK:

- **Sieć Badawczą Łukasiewicz - Instytut Chemii Przemysłowej im. prof. Ignacego Mościckiego do PK 1** ds. Paliw Płynnych w **KT 222** ds. Przetworów Naftowych i Cieczy

Dwudniowe szkolenie

Audit wewnętrzny wg znowelizowanej normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02

Szkolenie skierowane jest do osób pracujących w systemie zarządzania, auditorów wewnętrznych, którzy będą oceniać wdrożenie systemu zarządzania i kompetencje techniczne według wymagań znowelizowanej normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02.

Zagadnienia:

- ▶ Omówienie i interpretacja wymagań znowelizowanej normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02
- ▶ Dokumentowanie systemu zarządzania wg znowelizowanej normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02
- ▶ Dokumenty stanowiące kryteria auditu
- ▶ Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów
- ▶ Podejście procesowe, ocena ryzyk i szans
- ▶ Ocena wdrożenia nowych elementów
- ▶ Dokumentowanie auditów

Miejsce szkolenia:

Polski Komitet Normalizacyjny
ul. Świętokrzyska 14, Warszawa

Cena szkolenia:

690,00 zł netto; 848,70 zł brutto

Więcej szczegółów na stronie wiedza.pkn.pl

Kontakt: szkolenia@pkn.pl; tel. 22 55 67 766